

18de zondag door jaar C

Lc. 12, 13-21

Weet u hoe men in India apen vangt? Men neemt een kokosnoot, holt die uit en doet er wat rijst in. Dan maakt men een opening juist groot genoeg voor de poot van de aap, en daarna bindt men ze vast aan een boom. Als de aap nu zijn hand met rijst gevuld heeft is die zo dik dat hij ze er niet meer uit kan trekken. En omdat de aap tot elke prijs de rijst wil vasthouden kan men hem zomaar pakken. De aap is zo sterk gebonden aan zijn bezit dat hij, volgens zijn instinct, het niet meer los kan laten: hij is bezeten door zijn bezit. Nochtans was er een simpele manier om te ontsnappen: als hij zijn bezit had losgelaten, dan had hij zijn hand kunnen terugtrekken en was hij kunnen ontsnappen.

Als ge dit zo hoort, zoudt ge inderdaad gaan denken dat de mens van de aap moet afstammen, want het past goed bij hetgeen Jezus in het Evangelie duidelijk wil maken met dat verhaal over die boer.

Op zich is de boodschap heel simpel: de zin van ons leven hangt niet af van de rijkdom en overvloed waarin we leven. Wie schatten vergaart voor zichzelf, maar niet rijk is bij God, is in feite straatarm. Die rijke boer uit het Evangelie vergat dat de mooiste dingen in het leven altijd genade zijn: “gratia”. Daar komt ons woordje “gratis” vandaan. Hetgeen een mens echt nodig heeft om gelukkig te zijn, dat zijn altijd dingen die we krijgen, gratis en vaak ook onverdiend: om te beginnen het leven zelf al, van dag tot dag, van moment tot moment.

Let wel: Jezus houdt hier geen pleidooi tégen een bepaalde welstand. Wij kennen het spreekwoord “geld maakt niet gelukkig”, maar omgekeerd geldt nog meer dat armoede zéker niet gelukkig maakt. Waar het wel op aankomt is een zeker “fatsoen” waarmee ge met uw goederen omgaat. Ze mogen ons nooit zover brengen dat we gaan denken niets of niemand nog nodig te hebben.

Mensen als die rijke boer uit het Evangelie zijn er veel. “Kapitalisten” noemen we ze, en als we naar de wereldbevolking kijken, dan moeten we bekennen: we horen daar zelf ook bij. Nog nooit waren we zo rijk als heden, maar veel mensen waren ook nog nooit zo hebberig als nu. Van de ene kant zijn we nog nooit zo verzadigd geweest als de dag van vandaag, van de andere kant waren mensen ook nog nooit zo onverzadigbaar.

Net als die boer zijn er heel veel mensen die menen dat het leven volledig maakbaar is, en dat merkt ge aan de simpelste dingen. Vroeger “kregen” mensen kinderen, tegenwoordig “nemen” ze kinderen. Ge merkt het ook aan het feit dat God of geloof steeds meer naar de privé-sfeer van het leven wordt verbannen: dat is iets wat ieder voor zich maar moet uitmaken, wat ge in uw vrije tijd of als hobby kunt doen, maar wat ge verder overal maar buiten moet laten.

De grote fout van die rijke man uit het Evangelie was niet zijn bezit: het zij hem gegund, zeker als het eerlijk verdiend werd met hard werken. De fout die hij wél maakte was, dat hij daardoor dacht heer en meester te zijn; dat hij begon te redeneren van: ‘ik’ weet, ‘ik’ zal, dan zal ‘ik’ zeggen, ‘mijn’ schuren, ‘mijn’

rijkdom, ... Hij vergat dat hij zelf eigenlijk maar een rentmeester was, en dat vroeg of laat de heer van die bezittingen terug zou komen om rekenschap te vragen.

In de prefatie van de uitvaart wordt op een bepaald moment gebeden: “En als ons aardse huis, ons lichaam, afgebroken wordt, heeft Jezus al een plaats voor ons bereid om voorgoed bij Hem te wonen.” Dat is in feite ook de les uit dit Evangelie met het oog op bezittingen en rijkdom: sla de pin van uw levenstent niet té diep in de grond, want vroeg of laat zult ge toch moeten opbreken, en hoe dieper die pin dan in de grond zit, hoeveel te meer moeite het u zal kosten om ze los te maken. Daarom noemde de Heer die rijke man ook “dwaas.”

Tot slot een klein verhaaltje daarbij. Een reiziger vroeg eens om te overnachten in een kartuizerklooster. Eenmaal binnen verwonderde hij zich over de extreme armoede en vroeg: “Waar zijn jullie meubels?” De monnik keek hem verbaasd aan en antwoordde met een tegenvraag: “Waar zijn de uwe?” “De mijne?”, zei de reiziger verwonderd: “Ik ben hier toch maar op doortocht?” “Ja, juist”, antwoordde de monnik: “Dat zijn wij ook maar.” Amen.

Johan Goris, pastoor